

Dom Anciaux esquisse rapidement l'intérêt et la rigueur méthodologique des recherches préhistoriques dans les grottes, ainsi que la fécondité des études biologiques dans un tel milieu.

Après cet exposé général, le conférencier présente les diverses grottes de Belgique, qui lui paraissent les plus remarquables; il les situe dans le karstcouvert de l'Atlantique-Nord par opposition aux cavernes de la région méditerranéenne régie par un climat différent. Il note l'existence des plus grandes cavités souterraines de Belgique dans le Dévonien (Givétien et Frasnien) et secondairement dans le Carboniférien inférieur (Dinantien).

De nombreuses projections lumineuses (ces clichés ont été aimablement prêtés par la direction des grottes de Han et de Rochefort, et par le Touring Club de Belgique), des photos et des plans, viennent tempérer l'austérité de cette excursion intellectuelle dans le sous-sol de Belgique, et guident les assistants dans les dédales multiformes des plus belles parties du Karst belge.

Afin de préparer l'excursion du 29 Avril à la grotte de Remouchamps, le conférencier brosse à grands traits la physionomie générale de cette caverne et ses rapports avec le cours souterrain du Rubicon dans le vallon des Chantois.

Parmi d'autres grottes touristiques à aller voir, il cite :

La Merveilleuse (Dinant), l'Adugeoir (Pétigny), la grotte de Ramioul, l'abîme de Comblain-au-Pont et la grotte du Pont d'Arcole (Hastière-Lavaux). D'autres grottes remarquables mais non aménagées méritent toutefois une mention : les unes d'accès relativement aisé (par ex. la grotte de Rosée à Engihoul, le Trou d'Hacquain à Tustin, la grotte St-Etienne près de Huy), les autres réservées aux sportifs (par ex. les abîmes de Mont-Goddine, entre Namur et Dinant). Parmi les 650 cavités souterraines de Belgique, la plupart sont de dimensions réduites mais par contre beaucoup ont servi d'abri et d'habitat à l'homme préhistorique (par ex. les grottes de Spy, Montaigle, Hastière, Goyet, Fond de Forêt, Flavion, Sosoye etc.)

En concluant, Dom Anciaux exalte l'enrichissement moral et spirituel de toute exploration en équipe ou chacun dépasse le niveau du ver ou de la roupe pour apprendre son dur métier d'homme !

Na een langdurig applaus besloot de Voorzitter de interessante avond met de volgende woorden :

C'est avec un grand intérêt que nous avons suivi votre beau discours et nous vous remercions de tout coeur d'être venu du Sud de la Belgique pour nous faire passer une si belle soirée. L'étude des grottes est fort intéressante, surtout les grottes formées par la nature comme on en trouve dans votre pays. Chez nous, dans le Sud du Limbourg nous ne connaissons pas de grottes naturelles, car presque toutes sont faites par l'homme, mais quand même très connues, comme p.e. les grottes de la Montagne St. Pierre, avec ses chauves souris. Ce n'est pas le chauvinisme qui me fait dire ça, mais l'idée que la science ne connaît pas de frontières politiques. Puis-je encore une fois de plus exprimer notre grande gratitude en admirant l'ardeur de votre intérêt speléologique.

te Heerlen op Woensdag 11 April 1951.

Aanwezig de dames Jongmans, Faber, Freyser, Janssen, Bour, Sterken en de heren van Rummelen, Mientjes, van Loo, Collin, Dijkstra, Broeder Arnoud, Vijgen, A. Sterken, H. Sterken, Dormans, Wijsink, van der Kruk.

De heer van Loo demonstreert materiaal van *Larix leptolepis* (Japanse larix) en bespreekt de bloeiwijze en de gedragingen en groei der kegels.

Hierna vervolgt Dr Dijkstra zijn voordracht over de systematiek der planten, waarover zich tot slot een geanimeerde discussie ontspint.

VERSLAG VAN DE VERGADERING DER ENTOMOLOGEN, OP 29 MAART.

Aanwezig de heren Onstenk, Hendrix, Maessen, van Mastrigt, Geurts, Frater Bosse, Kammerer, Pater Munsters, Delnoy, Br. Arnoud, Willemse.

De heer Hendrix vertoont een buisje met levende exemplaren van *Bruchus pisorum*, afkomstig uit erwten van een boer uit Stramproy, die deze erwten reeds jarenlang zelf kweekte. Deze erwtenkever kan veel schade veroorzaken.

De heer Geurts vertoont een ♂ en ♀ van een graafwesp, nieuw voor de Nederlandse fauna, *Sapygina decemguttata*, gevonden in zijn

tuin te Echt. Het merkwaardige is dat deze soort ten Noorden van Parijs tot nu toe nog niet is gevonden. Hierover zal hij in het Maandblad nog verder berichten.

Broeder Arnoud vertoont een exemplaar van *Anacridium aegyptium*, een sprinkhaansoort, die levend werd gevangen in de kerk. Vermoedelijk ingevoerd met zuidvruchten of groenten. Tevens vertoont hij een wantsensoort, *Graphosoma italicum*, gevangen in de botanische tuin te Terwinselen, waar dit dier meer voorkomt.

De Voorzitter laat ter bezichtiging rondgaan de insectentabellen uitgegeven door de N. J. N. en oppert de mogelijkheid iets in dien aard ook hier te doen. Tevens brengt hij te berde de mogelijkheid kleine, goed gedetermineerde, insectencollecties van bepaalde groepen of genera, tegen een matige vergoeding, aan de jongere entomologen onder ons aan te bieden, om hen als basis te dienen voor de verdere studie. Iedere meer gevorderde entomoloog bezit wel voldoende duplicaten van gewone of iets minder gewone soorten, om een dergelijke kleine collectie samen te stellen. De kosten hoeven niet hoger te zijn dan de kosten van het gebruikte materiaal.

Niets meer aan de orde, sluit de Voorzitter tegen 8 uur de vergadering.

HOUDT DE NATUUR SCHOON!

Voor de leden van het Natuurhistorisch Genootschap behoeven we hier niet te beginnen met uitvoerig de schoonheid te schilderen van het Zuid-Limburgs landschap. Die is in hun kringen bekend en bemind. Maar juist daarom ook zullen ze iets willen vernemen over een actie, dit jaar opgezet om dit landschapsschoon te beschermen tegen een gevaar, dat de laatste jaren steeds groter wordt.

Op zich genomen is het verheugend, dat steeds meer toeristen en dagjesmensen in vrije uren de weg naar de onvolprezen Limburgse heuvels en dalen vinden. Natuurschoon is immers niet alleen bestemd voor een elite, maar voor allen die ontspanning van nobel gehalte zoeken in deze gespannen tijden, en die in een dichtbevolkt land stilte en ongerepte schoonheid willen vinden. Maar er zijn hieraan minder prettige gevolgen verbonden.... Dat leerden de laatste jaren de schillen en papieren, die in steeds groter hoeveelheid vaak op de mooiste plekjes achterbleven.

Eigen ervaring en berichten van vele zijden leerden ons, dat het niet gaat om een toevallig verschijnsel, maar om een groeiend gevaar. Daarom ook kwamen enige tijd geleden vertegenwoordigers van de Natuurbeschermingswacht Zuidoost-Limburg, van „Het Limburgs Landschap” en van L.F.V.V. bijeen en deze besloten — dit jaar voor het eerst — een actie-week op touw te zetten om het uitgaand publiek duidelijk voor ogen te houden de leus, die de Bond van Natuurbeschermingswachten al enkele jaren propageert: *Houdt de Natuur schoon, dan behoudt U natuurschoon.*

Deze actie strekt zich uit over Zuid-Limburg, en wordt gehouden in de week vóór Pinksteren, dus van 6—12 Mei. Hij omvat een actie onder de jeugd, speciaal doordat op de scholen in die week de betekenis van het „Houdt de Natuur schoon” overal aan de kinderen wordt voorgehouden, en ook door een passende prijsvraag. Verder wordt in de pers en door de radio op hetzelfde aambeeld gehamerd. Ook zullen in groot aantal affiches worden verspreid met het opschrift „Houdt de Natuur schoon”. De jeugd is al in zijn verschillende groeperingen opgeroepen mee te helpen. Tenslotte wordt in diezelfde week, op Woensdag 9 Mei, in het St. Claracollege te Heerlen de Jaarvergadering gehouden van de Natuurbeschermingswacht Zuidoost-Limburg, waar ook hetzelfde thema ter sprake komt. — Wij nodigen hierbij alle leden van het Natuurhistorisch Genootschap voor deze vergadering uit (aanvang acht uur des avonds); zij zullen ook een aantal fraaie natuurfilms te zien krijgen.

Maar van het meeste belang is wel dat ieder natuurliefhebber het gehele seizoen door zelf het goede voorbeeld geeft, door alle gemaakte rommel ter plaatse te begraven. Een kleine moeite en een groot gewin! Leer dit vooral ook aan de kinderen als een gewoonte, die hoort bij het fatsoen wat ieder in acht dient te nemen; en wijs er dan ook op, dat men niet mag klagen over anderen, als men zelf niet zijn plicht in deze vervult. Een onaanzienlijke plicht, maar toch een van duidelijk sociaal belang!

En is het overdreven te vragen, dat natuurminnende wandelaars (-essen) als de gelegenheid zich voordoet de Natuurwachters helpen bij hun taak, om het publiek in deze op te voeden? Bij voorbaat dank!

Dr. M. BRUNA.